

9. Odhadni!

Čo si myslíš? Koľko krokov musíš urobiť od hrabu k čerešni vtáče? A od hrabu k dubu cerovému? Asi tak 10 krokov? Alebo nie? No a koľko krokov môže byť vzdialenosť medzi dubom cerovým a bukom? Menej alebo viac? Nuž, musíš sa rozhodnúť ty. Odhadni to, a potom skontroluj, či si správne tipol!

10. Kamenný xylofón, zvuk dreva

Poznáš xylofón, hudobný nástroj vyrobený z kovu alebo dreva? Udieľajúc do kameňov menšími či väčšími kameňmi a kusmi dreva, z nich môžeš vykúzliť rôzne melódie.

Z dreva sa vyrába mnoho hudobných nástrojov, od jednoduchých dychových až po ušľachtilú harfu. Zvučnosť jednotlivých druhov drevín závisí od hustoty dreva. Tvrdé drevo je hlasnejšie, než mäkké. Môžeš to hneď aj vyskúšať. Vyber si rôzne kúsky dreva, polož si ich k uchu a zaklop na ne, poškrab a súchaj ich! Hľa, tu je hudobný nástroj a koncertu už nič nebráni!

11. Ticho lesa

Zakry si na malú chvíľu uši, potom rýchlo pusť! Vnímaj zvuky lesa! Koľko ich vieš rozoznať?

12. Lúčim sa...

Na pamiatku nášho spoločného výletu si odnes so sebou krásne riadky Sándora Petőfiho:

„Bol to opäť krásny deň môjho života, veľmi krásny. Zabával som sa s prírodou, s mojím najmilším priateľom, ktorý predo mnou nemá žiadne tajomstvá. My si skvelo rozumieme, a preto sme takí dobrí kamaráti. Ja rozumiem žblnkaniu potoka, hučaniu rieky, šuškaniu vánku a húkaniu víchrice... Naučila ma to gramatika mystérií sveta, poézia. Zvlášť rozumiem hrkotu listov. Posadím sa pod osamelý strom a počúvam celé hodiny, ako šuští jeho lístie, ako mi šepká bájky do uší...“

Zodpovedný vydavateľ: Salamon Gábor, riaditeľ
Zostavili pracovníci Oddelenia ekoturistiky a
enviromentálnej výchovy NP Aggtelek

Riaditeľstvo Národného parku Aggtelek
3758 Jósvalfó, Tengersizem oldal 1., Maďarsko
Tel.: +36 48/506-000 Fax: +36 48/506-001
info.anp@t-online.hu www.anp.hu

TOURINFORM Aggtelek
Informačné centrum ochrany prírody a turistiky
3759 Aggtelek, Baradla oldal 3., Maďarsko, Tel.: +36 48/503-000. Fax: + 36 48/503-002
aggtelek@tourinform.hu

www.anp.hu
www.husk-cbc.eu
www.hungary-slovakia-cbc.eu

Slovensky

Bádací chodník

Budujeme
partnerstvá

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Publikácia nerezprezentuje stanovisko Európskej únie.

Označenie: oranžový pruh

Dĺžka: 3 km

Prejdenie trasy: cca. 2,5 hod.

Na jednotlivých zastávkach Bádacieho chodníka čaká návštevníkov zábavná úloha, ktorá súvisí s predmetmi a javmi nachádzajúcimi sa v prírode. Úlohy slúžia k dôkladnejšiemu pozorovaniu javov, rastlín a živočíchov, k mnohostrannému zážitku z prírodného prostredia a k vytvoreniu ucelenejšieho pohľadu na prírodu. 3 km dlhú trasu môžete prejsť približne za 2,5 hodiny.

1. Čo zobrazuje tento kameň?

Vyber si kameň z držiaka! Pozoruj ho, na čo sa podobá? Na loď, povedzme? Alebo je podobný mape? Či je skôr ako škriatok? A keď ho otočíš, nepodobá sa na auto? Nakresli ho! Sila našej predstavivosti, naša fantázia je to, čo v našich myšlienkach vykúzli z kameňa tvár, mapu alebo auto.

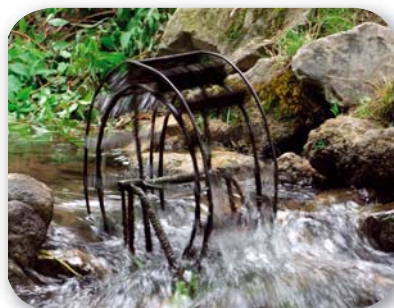
2. Aspekty

Je veľa rôznych stromov s odlišnými rozmermi a motívmi kôry. A z akých rôznych aspektov ich môžeme pozorovať? Iste zmobilizujú aj tvoju predstavu! Drevorubač napríklad vo svojich myšlienkach odhadne výšku, rozmery a hmotnosť stromu. Popríklad premýšľa o metódach výrubu stromu. Vyber si „aspekt“ a predsav si, čo si asi myslí o stromoch veвериčka, lesný škriatok, stolár alebo strážca prírody!

3. Aká silná je voda?

Obyvatelia dediny po stáročia úspešne využívali energiu vody, prameňov a potokov. V údolí potoka Jósva stavali mlyny a kovárske dielne poháňané vodnou energiou, v ktorých vyrábali rôzne náradia. Na mieste dnešného jazera Tengersizem, v niekdajšom údolí Töröfej zriadila v roku 1840 rodina Kleinovcov tzv. horný mlyn, ktorý bol vybavený aj elektrickým zariadením. Predstav si, že tento mlyn od roku 1917 zásoboval elektrickou energiou obytné domy dediny, a od roku 1935 – po vytvorení jazera Tengersizem – aj jaskyňu!

4. Vymerať štvorec

Nemôže byť ťažké vymerať krokmi pravidelný štvorec, veď, ako vieme, má štyri rovnaké strany. Skús to! Ale pozor! Oči musíš mať pri tom zatvorené! Postav sa na plochý kameň, vykroč dopredu sedem krokov a potom sedem krokov doľava! Nestriehni pri tom! Zaboč znovu doľava a kráčaj aj dozadu sedem krokov, potom opäť sedem doľava! Teraz otvor oči! Stojíš opäť na plochom kameni?

5. Mosty

Vidíš, koľko rôznych mostov môže viesť cez potok? Vyber si jeden! Najvzrušujúci alebo najbezpečnejší? Prípadne najjednoduchší? Ale keď si využiješ topánky, môžeš sa aj prebrodiť cez potok na druhú stranu.

6. Zarámovaná krajinka

Vyber si jeden z obrazových rámov, daj si ho pred oči a vyhladaj z krajiny tú malú časť, ktorá sa ti najviac páči. Je to tvoj vlastný obraz! Porozprávaj ostatným, čo všetko je na ňom!

7. Farba-svetlo-vôňa

Zober si do ruky list, alebo steblo trávy, pomaly ho pošúchaj medzi prstami a pritom viackrát ovoňaj. Má dobrú vôňu? Možno ti niečo pripomína, dobré jedlo alebo posledný výlet? Vyber si ďalší lístok, kameň alebo konárik! Otáčaj sa s ním pomaly okolo vlastnej osi tak, aby na predmet v tvojej ruke padlo aj svetlo aj tieň. Uvidíš farebné odtiene, ktoré vytvoria príjemný teplý alebo práve studený dojem.

8. Čo vidíme rukami?

Nevidiaci „vidia“ svojimi rukami. Takýmto spôsobom zažijú také veci, ktoré sú očami neviditeľné. Si na to zvedavý? Zavri oči, siahni do žlabu a skús „vidieť rukami“. Zistíš, koľkými spôsobmi môže byť niečo mäkké, drsné, hladké alebo tvrdé. Toto „vidia“ napríklad len tvoje ruky... Pozoruj kôru stromov! Charakteristickým znakom jednotlivých druhov stromov je kôra. Porovnaj kôru hrabu a dubu!

